

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

Факультет іноземної філології та соціальних комунікацій
Кафедра германської філології

БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

Спеціальність 035 «Філологія»

***Розвиток іншомовної лексичної компетентності учнів
(із використанням мобільних додатків)***

Допущено до захисту «__» _____ 2020 р.

Зав. каф. германської філології _____ канд. філол. наук, проф. Кобякова І. К.

Виконала:
студентка групи ПР-61
Шумило Анжеліка Олегівна

Науковий керівник:
канд. пед. наук, ст. викладач
Красуля Алла Вікторівна

Суми 2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	6
1.1. Поняття іншомовної лексичної компетентності	6
1.2. Мобільні технології та їх роль у вивченні іноземних мов	11
РОЗДІЛ II. ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ	15
2.1. Мобільні застосунки як засіб удосконалення лексичних умінь та навичок учнів.....	15
2.2. Проведення педагогічного експерименту з використанням мобільних додатків	19
ВИСНОВКИ.....	23
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	26
ДОДАТКИ.....	32

ВСТУП

У динамічному світі XXI століття вимоги до цифрового суспільства та конкурентоспроможності його представників невідмінно зростають, а впровадження інноваційних технологій в освітній процес сприяє пошуку нових методів і прийомів навчання. Оскільки англійська є однією з мов міжнародного спілкування, будь-кому, хто її вивчає, необхідно сформувати низку іншомовних компетентностей, лексичну зокрема.

Беззаперечним є той факт, що сучасні учні більшість свого часу проводять в Інтернет просторі, зокрема, у соціальних мережах, що відкриває перед ними безліч можливостей: від пошуку необхідної інформації до взаємодії з друзями та вчителями на відстані дзвінка чи повідомлення. Поява мобільного навчання (*англ. mobile learning, M-learning*) [13] на освітній арені доводить, що учасники навчального процесу стають все більш мобільними, інформаційно грамотними та демонструють готовність до прийняття нових викликів.

Вивчення англійської мови за допомогою мобільних пристроїв (*англ. Mobile-Assisted Language Learning (MALL)*) [16] є підвидом мобільного навчання, що є перспективним методом вивчення мови в будь-якому місці та в будь-який час. Мобільні додатки або застосунки, в свою чергу, ідеально підходять для впровадження технології MALL з метою формування й розвитку англомовної лексичної компетентності.

У низці наукових розвідок знаходимо підтвердження того, що спостерігається тенденція до поглибленого аналізу багатогранної сутності поняття *іншомовна лексична компетентність*, а також застосування мобільних технологій у процесі її формування та розвитку. Зокрема, до когорти науковців, які досліджували це питання належать С.Ю. Ніколаєва [8], Ю.П. Федоренко [10], I.S.P. Nation [20] та ін. Вивченню структури та етапів формування іншомовної лексичної компетентності присвятили свої праці С.В. Смоліна [9], О.Б. Бігич [2] та ін.. Роль інноваційних освітніх

технологій, зокрема мобільних, у навчанні іноземних мов досліджували О.М. Альошина [1], А.В. Красуля [4, 5, 6, 16], G. Mathew Nalliveettil [19] та ін.. Концептуальні засади мобільної педагогіки у викладанні англійської мови розробили А. Kukulska-Hulme, L. Norris та J. Donohue [17] та ін.. Вплив мобільних застосунків на формування і розвиток англомовної лексичної компетентності описали L. Horbatiuk et al. [13], M. Clark [12], G. Trainin і Q. Deng [24], J. Schiefelbein [23] та ін..

Актуальність обраної теми дослідження зумовлена тим, що динамічний розвиток мобільної педагогіки відкриває нові перспективи впровадження технологій в освітній процес, зокрема у сферу навчання іноземних мов. Окрім того, обґрунтування доцільності та ефективності використання мобільних технологій з метою формування англомовної лексичної компетентності дає змогу переосмислити та удосконалити традиційні методи і засоби навчання англійської мови як іноземної.

Об'єкт дослідження – іншомовна лексична компетентність.

Предмет дослідження – процес формування та розвитку англомовної лексичної компетентності шляхом використання мобільних додатків.

Метою дослідження є вивчення ефективних методів і засобів формування та розвитку англомовної лексичної компетентності учнів середньої школи із застосуванням мобільних додатків.

Задля реалізації мети сформульовано низку **завдань**:

- розкрити поняття іншомовної лексичної компетентності, схарактеризувати його структуру та етапи формування;
- обґрунтувати доцільність впровадження мобільних технологій для ефективного навчання / вивчення іноземних мов;
- охарактеризувати доцільність використання освітніх платформ для організації навчання;
- з'ясувати роль мобільних застосунків для удосконалення лексичних умінь та навичок;

- виявити переваги та недоліки мобільних застосунків для вивчення лексики;
- проаналізувати ефективність мобільних застосунків для самостійного розширення словникового запасу.

Основні **методи** дослідження: метод спостереження, порівняння, аналізу, синтезу, описовий, експеримент, опитування.

Практична цінність дослідження полягає в можливості застосування отриманих результатів на уроках англійської мови, а також заняттях із практичного курсу англійської мови та практики перекладу. Окрім того, результати дослідження можуть стати у нагоді тим, хто вивчає мову самостійно за допомогою мобільних додатків.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в тому, що здійснене комплексне дослідження впливу мобільних додатків на формування і розвиток англомовної лексичної компетентності учнів.

Апробація дослідження була проведена на міжнародному науково-практичному семінарі «Інновації та традиції у мовній підготовці іноземних студентів», який проводився 6 грудня 2019 року у Харківському національному університеті будівництва та архітектури у співпраці з Міжнародною науково-практичною організацією філологів «Захід-Схід» (м. Тбілісі, Грузія) [11]. Окрім того, результати бакалаврської роботи висвітлено у статті «Застосування мобільних технологій з метою розвитку іншомовної лексичної компетентності учнів при вивченні англійської мови» фахового видання ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди» «Теоретична і дидактична філологія» № 32, 2020 року [6].

Структура та обсяг роботи. Бакалаврська робота складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків, списку використаних джерел (33 позиції) та додатків. Загальний обсяг роботи становить 31 сторінка без урахування додатків.

РОЗДІЛ I

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1.1. Поняття іншомовної лексичної компетентності

Вивчення будь-якої іноземної мови, безумовно, є процесом складним і довготривалим. Цей процес потребує від людини не лише вивчення правил читання, засвоєння базових граматичних правил, формування фонетичних навичок або ж запам'ятовування сталих виразів чи фразових дієслів. Тому, хто вирішив досконало опанувати ту чи іншу іноземну мову, необхідно набути цілу низку іншомовних компетентностей, які допоможуть учасникам процесу комунікації вільно її застосовувати і не вагатися, яке зі слів доречніше вжити в реальному контексті.

«Словник української мови» надає два тлумачення терміну *компетентність*: властивість за значенням компетентний 1) який має достатні знання в якій-небудь галузі; який з чим-небудь добре обізнаний; тямущий; 2) який ґрунтується на знанні; кваліфікований [25].

Словник *Merriam-Webster* трактує термін *компетентність* як якість або стан володіння достатніми знаннями, судженнями, вміннями, які є необхідними для виконання певної дії, обов'язку відносно певної ситуації чи предмету [27].

М.А. Леонтян інтерпретує сутність *компетентності* як кінцевий результат здобуття набору компетенцій, основну роль в якому відіграють особистісні характеристики індивіда (креативність, ініціативність, відповідальність тощо). На думку вченого, наявність компетентності передбачає здатність людини не втрачати самовладання і вміння швидко орієнтуватися в непередбачуваних ситуаціях, спираючись на індивідуальні риси характеру, через перетворення якісних набутих знань і навичок на якісне виконання поставленої задачі [7, с. 1–3].

W. Nutmacher, соціолог та консультант Ради Європи з питань освіти, у своїй доповіді представив різні трактування компетенцій, наголосивши при цьому, що суть поняття *компетентність* відповідає «вмію практично» ніж «знаю теоретично» [14, с. 10–12].

Таким чином, сучасні вчителі та викладачі все більше приділяють увагу саме компетентнісному підходу в галузі освіти, оскільки такий підхід спрямований на не звичайне засвоєння інформаційного навантаження, а набуття уміння впевнено діяти та розв'язувати проблеми за певних непередбачуваних життєвих ситуацій (тобто взаємодія із представниками соціуму, вирішення питань особистих чи кар'єрних тощо).

Поняття *іншомовна лексична компетентність* має комплексний характер, оскільки містить в собі як лінгвістичні, так і нелінгвістичні (психологічні, соціологічні, культурологічні) ознаки. Вичерпний аналіз цього поняття, розкриття його багатогранної суті стали предметом дослідження багатьох мовознавців, методистів та педагогів, зокрема С.Ю. Ніколаєвої, Ю.П. Федоренко, I.S.P. Nation та ін.

Лексика в системі мовних засобів є тією необхідною ланкою, яка утворює цілісні змістовні зв'язки. Під терміном *лексика* розуміють сформований словниковий запас певної мови, її окремих сфер чи діалектів [26, с. 764]. Оволодіння лексикою при вивченні іноземної мови має системоутворююче значення, оскільки вона є одним із основних компонентів, необхідних для отримання навичок ефективного говоріння, читання, аудіювання і письма. Вона тісно взаємопов'язана з фонетикою і граматиною. При вивченні різних аспектів мови особливу увагу доцільно звертати на вокабуляр, оскільки на початковому етапі можна спілкуватися окремими словами, не володіючи при цьому знаннями граматики. Проте, повноцінне спілкування передбачає взаємодію всіх вищеперерахованих компонентів.

I.S.P. Nation запропонував розглядати поняття *іншомовна лексична компетентність* як сукупність трьох типів знання, а саме: 1) *форми* (усна,

письмова, частини слів); 2) *значення* (пряме і переносне); 3) *використання слів* (граматична функція, сполучення слів, обмеження щодо вживання тощо) [20, с. 33]. Така характеристика дає змогу не тільки оцінити рівень розвиненості іншомовної лексичної компетентності, але й покращити ефективність методів навчання, які використовуються для розширення словникового запасу.

С.Ю. Ніколаєва описує це поняття як компонент лінгвістичної (мовної) компетентності. Дослідниця також зазначає, що це здатність людини чітко оформлювати свої думки, вміння висловлювати їх і розуміти мовлення інших, яке формується на теоретичних відомостях про систему певної мови (граматика, фонетика, орфографія, пунктуація) та лексичній обізнаності [8, с. 15].

Ю.П. Федоренко, в свою чергу, визначає підґрунтям іншомовної лексичної компетентності два складники: *мовний* (наявність граматичних, фонетичних, графічних та орфографічних навичок) та *мовленнєвий* (здатність застосовувати набуті граматичні, фонетичні, графічні та орфографічні навички на варіативно-адаптивному рівні залежно від конкретних мовленнєвих умов) [10, с. 84].

У «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти» автори пропонують тлумачити лексичну компетентність як знання і здатність використовувати словниковий запас мови, який складається з лексичних і граматичних елементів [3, с. 110].

Таким чином, ми пропонуємо власне узагальнене визначення поняття *іншомовна лексична компетентність* – здатність особи лаконічно оформлювати свої висловлювання, вербалізувати свої думки, ідеї, розуміти мовлення інших, яка базується на комплексній і динамічній взаємодії відповідних знань, навичок, умінь та лексичній обізнаності.

Розглянемо компоненти лексичної компетентності детальніше, і, таким чином, дослідимо її структуру. Існує три основні складники, а саме: *лексична навичка, лексичні знання і лексична усвідомленість*.

С.В. Смоліна характеризує поняття *лексична навичка* як автоматизовану навичку розуміння і вживання іншомовного лексичного навантаження на інтуїтивному рівні, яка забезпечує вдале лексичне оформлення власного мовлення і адекватне сприйняття лексичного оформлення мовлення інших, а також зв'язків між словами мови, яка вивчається [9, с. 1].

Другим невід'ємним компонентом лексичної компетентності є *лексичні знання*. О.Б. Бігич описує це поняття як відтворення у свідомості людини результату пізнання лексичної системи іноземної мови як цілісного явища і власне правил її застосування на практичному рівні [2, с. 216].

Третій складник лексичної компетенції – *лексична усвідомленість*. Вона представляє собою компонент цілісної лінгвістичної усвідомленості, або свідомо-рефлексивного підходу до явищ мови і мовлення, а також до індивідуального оволодіння іншомовною комунікативною компетентністю. Це здатність учня усвідомлювати процеси формування своєї лексичної компетентності і опановувати іншомовний вокабуляр, створюючи при цьому систему особистих лексичних знань; диференціювати і вживати лексичні одиниці залежно від контексту; усвідомлювати та аналізувати власні переваги й недоліки відносно оволодіння і вживання системи лексичних засобів у мовленні [2, с. 217].

Для того, щоб сформувати лексичні навички, необхідно мати конкретне уявлення щодо етапів роботи над лексичним матеріалом. Таким чином, у нашому дослідженні доцільно буде зазначити й етапи формування лексичної компетентності.

Як стверджує О.Б. Бігич [2, с. 223], формування лексичної компетентності відбувається в три етапи: 1) *етап ознайомлення* з новими словами, на якому відбувається формування теоретичних засад про лексичну систему іноземної мови, правила користування нею, семантизація (розкриття значення) лексичних одиниць, а також демонстрування особливостей їх застосування в реальному часі і просторі; 2) *етап автоматизації* нових

лексичних одиниць (власне формування навичок), який відбувається на рівні: а) словоформи, словосполучення, фрази/речення; б) понадфрази (діалогічної або монологічної єдності) та мінітексту; 3) *етап застосування*, на якому відбувається формування вміння розв'язувати комунікативні завдання, спираючись на вивчені лексичні одиниці, виконання мовленнєвих вправ, а також контроль рівня засвоєння слів.

Особливу увагу доцільно звертати на вживання слова в конкретному реченні [21, с. 2]. Мова йде про контекст, без наведення якого доречне використання лексичної одиниці у процесі спілкування стає складнішим. Для кращого запам'ятовування і відтворення нових слів необхідно, щоб представлений ряд лексичних одиниць дорівнював або ненабагато перевищував середній обсяг короткочасної пам'яті людини [22, с. 5]. До того ж систематичний підхід і постійне повторення слів відіграють не менш важливу роль.

Отже, становлення іншомовної лексичної компетентності уможлиблюється завдяки комплексному підходу, а саме запам'ятовування лексичного матеріалу на основі спеціальних методів і прийомів, а також безпосереднє відпрацювання практичних дій зі словом на різних рівнях складності. Лексична стратегія, яка об'єднує інтелектуальні прийоми і зусилля, що використовуються людиною для розуміння, запам'ятовування і вживання набутих лексичних знань, в свою чергу, полегшує цей процес становлення. Окрім цього, для формування та розвитку лексичних навичок і комунікативних умінь необхідні не тільки відомості формально-структурного характеру, а й знання ситуативних і контекстуальних правил, а також соціальні та культурні знання.

1.2. Мобільні технології та їх роль у вивченні іноземних мов

У сучасну інформаційну епоху спостерігається тенденція до змін умов життя, розвитку, і, відповідно, має змінюватися й підхід до навчання. В XXI столітті більше уваги приділяється студентоцентрованому підходу до навчання, який спрямований саме на розвиток індивідуальності учня. Не менш важливим аспектом є вивчення іноземних мов, для того щоб йти в ногу з часом. Сьогодні знання англійської мови відкриває вікно у глобальний світ із нескінченним потоком інформації та інновацій.

Система освіти, де поступово впроваджуються інноваційні технології, зокрема мобільні, відповідає сучасним потребам і реаліям: розробляються актуальні методи, форми та способи подачі інформації.

«Цифрове покоління» (*англ. digital natives*) піддається інноваційному впливу мобільних додатків та ігор з самого раннього віку, таким чином, формуючи певні цифрові навички, які дозволяють їм вільно користуватися мобільними гаджетами та Інтернет-ресурсами як тільки вони підуть до школи. Використання мобільних технологій у навчальних цілях сприяло виникненню нового напрямку у вивченні англійської мови, а саме мобільної педагогіки (*англ. mobile pedagogy*) [17, с. 10], який здійснюється за принципом доцільності, систематичності, послідовності, доступності, врахування вікових та індивідуальних особливостей учнів тощо. Структура мобільної педагогіки складається з чотирьох взаємодоповнюючих компонентів [17, с. 11], а саме: 1) *досвід вчителя* (особистий внесок і досвід у впровадженні мобільної педагогіки); 2) *технічні особливості мобільного пристрою* (можливість спілкування, взаємодії, постійного повторення мовного матеріалу, наявність автентичних ресурсів тощо); 3) *мобільність учня* (навчання за принципом «будь-де, будь-коли», а також формулювання особистих цілей, які спонукають учнів вчитися поза межами класної кімнати); 4) *динамічність мови* (розвиток новітніх комунікаційних технологій впливає як на мову, так і на способи її викладання та вивчення).

Якщо раніше вчителі протягом своєї педагогічної діяльності використовували лише підручник, магнітофон та дошку, то натепер вони поступово впроваджують інноваційні методи і підходи в навчанні [15, с. 5]. Але найголовнішою перевагою є розширення можливостей учнів, шляхом надання їм доступу до широкого спектру веб-інструментів, які дозволяють публікувати роботи і спілкуватися з живою аудиторією в реальному контексті за умов якісного педагогічного супроводу.

У зв'язку із динамічним розвитком мобільного навчання відкриваються нові можливості та виклики в педагогічній діяльності. Мобільне навчання – це освітня технологія, реалізація якої уможлиблюється завдяки використанню мобільних / портативних ІТ-пристроїв, зокрема смартфонів, планшетів, ноутбуків [13, с. 4]. Такий підхід змінює весь процес навчання, оскільки мобільні пристрої змінюють форми викладу матеріалу та доступ до нього, а також сприяють формуванню низки необхідних іншомовних компетентностей, лексичної зокрема.

У вивченні англійської мови невід'ємним компонентом є збагачення лексичного запасу. Мобільні технології навчання в даному випадку можуть відігравати важливу роль, адже без практичного застосування вивчених слів може виникнути низка труднощів. Натомість, учні за допомогою мобільних технологій в будь-який час та в будь-якому місці мають змогу користуватися глосаріями, он-лайн словниками, картками зі словами (*англ. Flashcards*) тощо [5, с. 272]. Окрім того, впровадження мобільних технологій для вивчення англійської мови надає можливість учням розвивати навички цифрової грамотності, оскільки навчання іноземної мови відбувається із застосуванням інформаційних та медіакомунікаційних технологій [1, с. 2–3].

Принагідно зазначимо, що завдяки сучасним мобільним технологіям, а також безмежним можливостям Інтернету, заняття були виведені на новий рівень – за межі класної кімнати. Не викликає жодних сумнівів, що учні, які ними користуються для опанування іноземної мови, самотійно і свідомо конструюють, розширюють та діляться своїми знаннями з іншими. Зникає

певний психологічний бар'єр, невпевненість у собі та рівні своїх знань, відчуття відсутності безпосереднього контакту з вчителем (дистанційне навчання у режимі відеоконференції) і т.д..

Проаналізуємо найбільш ефективні, на наш погляд, ресурси для організації навчального процесу. Наприклад, багатоплатформна система управління проєктами *Trello* [33] допомагає краще організувати освітній процес та є он-лайн дошкою для завдань. Інтерфейс *Trello* представляє собою робочий стіл, на якому розташовані дошки, списки і картки. Універсальність і гнучкість *Trello* роблять її однією з найбільш зручних систем організації навчального процесу. Учні мають постійний доступ до інформації, а вчитель – можливість швидко розмістити завдання: прикріпити документ, посилання на аудіоподкаст чи відеоресурс.

Освітня платформа *Graasp* [30] дозволяє створювати такі навчальні середовища, де учні можуть реалізувати свій дослідницько-пошуковий потенціал і навички колаборативної роботи з метою формування лексичних компетентностей як у мовних, так і в мовленнєвих завданнях [4].

З появою такого тренду як гейміфікація освітнього процесу, стає зрозуміло, що навчання може і має бути цікавим. Наприклад, освітньо-ігрова платформа *Kahoot!* [31] дає змогу створювати інтерактивні дидактичні ігри та тести, що створює позитивні емоції та сприяє кращому засвоєнню інформації, зокрема лексичного матеріалу.

З іншого боку, *Google* пропонує базовий набір послуг для організації занять з іноземної мови, який може включати в себе такі безкоштовні сервіси та мобільні додатки як [29]:

1. *Google Docs*. Сприяє колаборативному навчанню (групові дискусії; можливість задавати запитання і отримувати на них відповіді, висловлювати власну думку; отримання зворотного зв'язку від однокласників та/або вчителів). Остаточні версії документів можна публікувати для спільного доступу користувачів з усього світу.

2. *Google Slides*. Створення індивідуальних та групових презентацій; можливість використовувати слайд-презентацію, створену вчителем, для вивчення нового лексичного матеріалу вдома, а потім практикувати його під час аудиторного заняття.
3. *Google Sheets*. Впорядкування та отримання доступу до оцінок; наявність готових шаблонів для вчителів (шаблони залікових книжок, списки відвідувань, розклади тощо).
4. *Google Forms*. Можливість проводити різні опитування, вікторини, створювати анкети, тести.
5. *Google Drawings*. Веб-інструмент для створення блок-схем, організаційних схем, інтелектуальних і концептуальних карт та інших видів діаграм. Надає можливість учням розвивати уяву, креативне мислення і творчі здібності.
6. *Google Calendar*. За допомогою цього календаря простіше відстежити всі важливі події – реченець задачі завдань, проєктів, розклад колективних зустрічей тощо. Зручний інструмент для впорядкування справ.
7. *Gmail*. Забезпечує постійний доступ до інформації; зручний інтерфейс; підтримувати зв'язок з учнями значно простіше; переклад листів для батьків, які не володіють англійською мовою.
8. *Google Sites*. Вчителі та учні мають можливість безкоштовно створювати і опубліковувати власні сайти. Зручна у використанні платформа, наявність готових шаблонів і оформлення з галереї.
9. *YouTube*. Інтернет-сервіс для пошуку відео, який допомагає урізноманітнити традиційний виклад навчального матеріалу. Можливість створювати власні YouTube канали, завантажувати відео-роботи і обмінюватися досвідом з іншими.
10. *Google Hangouts Meet* – додаток для проведення відеоконференцій. Особливо ця технологія корисна, коли в учнів за певних обставин зникає можливість безпосередньої взаємодії з вчителем (наприклад, дистанційна форма навчання).

РОЗДІЛ II

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ ЛЕКСИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗА ДОПОМОГОЮ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ

2.1. Мобільні застосунки як засіб удосконалення лексичних умінь та навичок учнів

Впровадження мобільних технологій для вивчення англійської мови в наші дні означає, що учні мають можливість розвивати навички цифрової грамотності одночасно з оволодінням іноземною мовою.

Мобільні телефони та інші «розумні» пристрої ідеально підходять для впровадження технології *MALL*. Завдяки цьому інтерактивному підходу до вивчення мови, використання смартфонів та інших мобільних технологій оцінюється сучасним користувачем як перевага, що допомагає зробити процес навчання ефективним за принципом «будь-де, будь-коли». При цьому, роль викладача перетворилася із беззаперечного експерта на консультанта, фасилітатора, модератора тощо. З'являється необхідність пошуку нових підходів викладання і оптимальних шляхів оцінювання процесу, вчитися зі своїми учнями, консультувати їх, підвищувати мотивацію, організовувати заходи, що підтримують взаємодію між учнями [16, с. 13–15]. Наразі впровадження цієї технології є однією з умов успішного вивчення англійської мови, а також показником компетентності самого вчителя [15, с. 62].

Зупинімося докладніше на мобільних застосунках та їх ролі в удосконаленні лексичних умінь та навичок учнів. Подальших досліджень все ще потребує розробка ефективних підходів у вивченні лексики за допомогою мобільних додатків [12, с. 22]. Тим не менш, ті можливості, які вони надають для активного вивчення лексичних одиниць та розвитку мовленнєвих навичок, читання та аудіювання зокрема, значно скорочують період формування іншомовної лексичної компетентності.

Враховуючи те, що мобільні технології надають безмежні можливості навчання будь-де і будь-коли, існує чотири основні переваги використання мобільних застосунків для вивчення лексики, а саме [24, с. 53]: 1) *портативність* (мобільні пристрої можна легко переносити і використовувати в будь-якому місці, а отже додаток, словник та інші матеріали є завжди під рукою); 2) *соціальна інтерактивність* (можливість взаємодії); 3) *контекстуальна чутливість* (наявність автентичних матеріалів); 4) *індивідуальний підхід* (надання конкретних інструкцій на основі індивідуальних потреб і прогресу в навчанні).

Разом із тим, розробники додатків для вивчення лексики забезпечують аудіо- та візуальний контент, що значно покращує засвоєння лексичного навантаження. Спрацьовує такий важливий принцип наочності та можливість прослуховувати правильну вимову, а також тренувати власну. Студенти, які користуються цими технологіями, демонструють більш високий рівень залучення та позитивної мотивації до самовдосконалення.

На нашу думку, використання мобільних застосунків збільшує шанси розширення вокабуляру за допомогою різноманітних автентичних матеріалів; дозволяє учням обирати індивідуальну траєкторію навчання, і таким чином, відбувається пришвидшення процесу. Із цих причин, вчителі повинні розробляти стратегічний підхід до збагачення словникового запасу. Варто також враховувати, що використання мобільних додатків у педагогічній діяльності має бути методично обґрунтованим.

Звертаємо увагу на те, що урок може поєднувати використання мобільних застосунків з традиційними методами навчання [19, с. 2]. Завдання, подані в навчально-методичній літературі задля розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності, учні також можуть виконувати на своїх смартфонах чи планшетах. Учитель, в свою чергу, супроводжує цей процес.

З іншого боку, для максимізації позитивного впливу застосунків на удосконалення лексичних навичок, учень має усвідомлювати, що це не лише гра, а, перш за все, навчальний засіб [24, с. 53]. Вдалим поєднанням ігрової

практики в неігровому навчальному контексті з метою збагачення досвіду користувача і його залучення в неігрові сервіси і додатки є *гейміфікація* [23, с. 14]. Принагідно зауважимо, що гейміфікація також включає в себе соціальну взаємодію, коли учень, знаходячись в певному соціумі, більш схильний проявляти свої емоції, а також поліпшувати свою поведінку (вміння мовчати, коли хтось говорить, виступати по черзі тощо). Залучення ігрових практик передбачає добровільну участь, а це означає, що учню потрібно надати певний ступінь самостійності, дозволити адекватно оцінювати власну лексичну компетентність та активно взаємодіяти з іншими.

Методи та форми роботи можуть бути різноманітними, а саме: створення лексичних колажів і презентацій; навчально-дослідні проєкти із застосуванням лексичних одиниць за певною тематикою; вивчення мови та збільшення словникового запасу в он-лайн просторі (блоги, форуми, соціальні мережі тощо); тестові он-лайн технології тощо. Мобільні додатки та навчальні платформи уможливають віртуальні подорожі, наприклад, *Mondly*; участь у міжнародних конкурсах, олімпіадах у форматі відеоконференції через *Zoom* та *Google Meet*; спілкування в текстових та голосових чатах в соціальних мережах; створення лексико-асоціативних інтелект-карт за допомогою *Lucidchart*, *MindMeister*, *Canva*, *GoConqr*; організацію міжнародного колаборативного он-лайн навчання (*англ. Collaborative Online International Learning (COIL)*) тощо. Тож, розмаїття безкоштовних платформ і мобільних додатків дає учням можливість розширювати свої мовні знання, розвивати лексичні, самоорганізаційні, творчі, дослідницькі навички, здатність критично мислити, а головне – ставитися до освітніх технологій як до переваги.

Доцільно зазначити, що більш ґрунтовне вивчення лексики шляхом використання мобільних додатків відбувається у випадку наявності різнопланових матеріалів. Мова йде не лише про можливість опрацювати транскрипцію, почути автентичну вимову, потренувати власну і автоматизувати навичку. Вивчення граматики, наявність додаткових

матеріалів у вигляді фільмів, музики чи книг, тест для визначення рівня знань, можливість обрати ціль вивчення мови, а також система винагород і, обов'язково, відстеження власних досягнень – всі вищеперераховані фактори в комплексній взаємодії сприяють формуванню іншомовної лексичної компетентності.

Незважаючи на очевидні переваги, завжди існують і недоліки. До найпоширеніших недоліків впровадження мобільних застосунків для самостійного розширення словникового запасу відносять [18]: 1) *брак самодисципліни* (відсутність контролю може стати проблемою для тих учнів, хто не вміє правильно організувати свій час, а вивчення нових слів лише раз на тиждень не принесе бажаних результатів); 2) *постійне відволікання* (головна проблема полягає в тому, що неймовірно легко переключити увагу на *Instagram*, перевірити електронну пошту, почати спілкуватися з друзями тощо); 3) *відсутність безпосереднього контакту* (мобільні додатки є досить безособовими; виникає брак реального спілкування, в якому практичне застосування лексики розкривається у повній мірі); 4) *можливе виникнення технічних проблем* (для роботи більшості застосунків потрібне підключення до Інтернету, якщо його немає, Ви не зможете виконати завдання чи скористатися словником).

Підсумовуючи відзначимо, що залучення мобільних додатків в навчальний процес є насправді необхідним. Однак, як показує практика, у більшості випадків викладання матеріалу із застосуванням мобільних технологій безпосередньо в класі не стає реальністю, адже учням просто забороняють ними користуватися. Відбувається це через низку чинників, наприклад, учень може відволікатися на смартфон, з'являється можливість списування, зростає ризик крадіжки, смартфон може стати символом статусу тощо.

2.2. Проведення педагогічного експерименту з використанням мобільних додатків

Комбінація доступних мобільних застосунків надає можливість вчителю ознайомити учнів із засобами для вивчення англійської мови, які могли б допомогти їм у подальшому житті, а також сформувати позитивну мотивацію до навчання. Функціональні можливості застосунків варіюються в залежності від потреб користувача. Саме тому, при виборі мобільного додатку для удосконалення лексичних навичок учнів враховувалися такі основні критерії, як: наявність безкоштовної версії, простота у використанні, креативний інтерфейс, наявність різноманітних матеріалів тощо.

Для проведення нашого дослідження було обрано два безкоштовні додатки для вивчення англійської мови (зауважимо, що є й платний контент), а саме *Lingualeo* (Додаток А) та *Duolingo* (Додаток Б). Ці додатки можуть стати у нагоді як тим учням, які тільки починають вивчати мову, так і тим, хто прагне розширити свій словниковий запас.

Lingualeo [32] – дозволяє створювати індивідуальну програму навчання залежно від рівня знань, інтересів, цілей та віку учня, а також пропонує додаткові матеріали для вивчення шляхом перегляду відео / фільмів, прослуховування музики, читання книг. Наявність запису лекцій *TED Talks* з субтитрами безперечно сприяє формуванню лексичної компетентності. Отже, можна виокремити такі переваги цього додатку, як: ефективне вивчення вокабуляру на різну тематику з перекладом слів, словниковими картками, аудіюванням та іншими елементами; вивчення граматики; проходження тесту з адаптацією під різні рівні для визначення рівня володіння мовою; можливість відстежувати власний прогрес; доступне розширення для браузерів для більшої функціональності сервісу; зручний і яскравий інтерфейс. Цей додаток ідеально підходить для комплексного формування і розвитку навичок читання, письма, аудіювання, а також розширення

словникового запасу в ігровій формі, отже, розвитку лінгвістичної компетентності.

Duolingo [28] – освітній сервіс, який пропонує користувачам курси з різних іноземних мов. В *Duolingo* можна сформулювати власну мету вивчення мови, пройти тестування для визначення рівня знань, а також обрати режим роботи, який потрібен учневі для формування індивідуальної навчальної траєкторії. Процес навчання на цій платформі поєднує такі форми роботи, як: прослуховування правильної вимови, упорядкування слів, формування фраз / речень, пошук зображень для слів, запис вимови учня та її перевірка. Окрім цього, є можливість вивчення граматики, відстежування свого прогресу, система винагород за успішний результат, що ґрунтується на принципах гейміфікації. Як і в *Lingualeo*, наявність веб-сайту розширює функціонал *Duolingo*. Креативний дизайн, ігрова форма навчання і систематичність виконання завдань – запорука прогресу у формуванні лексичної компетентності із застосуванням мобільних технологій.

Апробація застосування вищезгаданих мобільних додатків відбулася під час педагогічної практики в Лебединській спеціалізованій школі I-III ступенів № 7 серед учнів 5-А класу (загалом, у педагогічному експерименті взяли участь 17 учнів, з них 10 хлопців і 7 дівчат). Протягом трьох тижнів учні мали приділяти принаймні 25–30 хвилин щодня самостійній роботі з кожним із додатків, а саме: *Lingualeo* та *Duolingo*. Оскільки використання телефонів в класі було небажаним, це завдання стало частиною домашньої роботи. За допомогою скріншотів учні фіксували свої успіхи (Додаток Д). Наприкінці експерименту було проведено анонімне опитування, яке складалося з 16 запитань. Основною метою було порівняння характеристик *Lingualeo* і *Duolingo* для того, щоб визначити який із двох застосунків є ефективнішим для вдосконалення рівня знань англійської мови, розширення словникового запасу зокрема.

Анкетування (Додаток В) складалося з урахуванням вікових і психологічних особливостей учнів 5 класу, отже, формулювання основних

понять здійснювалося максимально чітко і зрозуміло для учнів цієї вікової категорії. Для того, щоб діти змогли швидко орієнтуватися серед переліку запитань і давати на них обдуману відповідь, анкета містила в собі три колонки. Перша мала назву «Основні характеристики мобільних застосунків», друга – «Ligualeo», третя – «Duolingo».

Підсумовуючи результати дослідження, маємо дані, які подано в Додатках В та Г. Перше запитання анкети допомогло з'ясувати, що інтерфейс обох мобільних застосунків є простим у використанні. Тим не менш, учні вважають, що *Ligualeo* має більш креативний дизайн, аніж *Duolingo*. Відповівши на третє запитання, учні майже одногосно підтвердили можливість трекінгу власного прогресу за допомогою цих додатків.

Як зазначалося раніше, використання ігрових практик у навчальному контексті є досить ефективним методом, якщо вчитель впроваджує його помірковано. Таким чином, постановка четвертого запитання була зосереджена саме на ігровому підході. Відповіді більшості учнів щодо функціоналу *Ligualeo* дають нам підстави дійти висновку, що він ґрунтується на принципі гейміфікації. П'яте й шосте запитання розкривають не менш важливі аспекти, а саме одноманітність і різноплановість процесу навчання. 12 (70,6%) учнів вважають, що опрацювання лексичного матеріалу в *Duolingo* з часом набридає, а повторюваність деяких слів є недоцільною. Але з іншого боку, це можливість засвоїти вивчений матеріал. *Ligualeo* набрав 14 (82%) голосів за свою різноплановість, оскільки цікаві ресурси (музика чи відео) підтримували увагу та мотивацію учнів до вивчення нової лексики. Прослуховування правильної вимови слів та фраз забезпечують обидва додатки. Проте тренування власної вимови сподобалося учням саме в *Duolingo*. Вивчати граматику, на думку учнів, краще в *Ligualeo*, адже наявність ґрунтовного опису всіх правил і перегляд відеоматеріалу прискорюють цей процес. Окрім цього, розвивати навички читання і письма також краще в першому додатку. На жаль, майже ніхто з учнів не відкрив для себе можливість формування навичок говоріння.

Принагідно зауважимо, що під час використання *Lingualeo* у шести учнів виникли певні технічні проблеми, а саме нестача вільного місця на смартфоні. Дійсно, розмір цього додатку становить 82 МБ у порівнянні з *Duolingo* (12 МБ). Отримані дані також свідчать про те, що ефективне розширення словникового запасу забезпечують обидва додатки, проте *Lingualeo* гарантує більш комплексне вивчення мови. Таким чином, більшість учнів виявили бажання й надалі користуватися цим додатком.

Проведене нами дослідження дає змогу зробити висновок, що у сучасному освітньому процесі використання мобільних застосунків пропонує широкий спектр перспектив для учнів, які прагнуть удосконалити знання англійської мови і розвинути англomовну лексичну компетентність. Стратегія самостійного опрацювання лексичного матеріалу надає учням можливість розвивати навички тайм-менеджменту, самоорганізацію, вміння шукати найоптимальніші шляхи досягнення поставленої мети тощо. Окрім того, отримані результати опитування свідчать про те, що процес формування англomовної лексичної компетентності із залученням мобільних технологій може бути не тільки цікавим, але й продуктивним.

ВИСНОВКИ

У ході дослідження було визначено, що іншомовна лексична компетентність це здатність особи лаконічно оформлювати свої висловлювання, вербалізувати свої думки, ідеї, розуміти мовлення інших, яка базується на комплексній і динамічній взаємодії відповідних знань, навичок, умінь та лексичній обізнаності. Було також встановлено, що існує три основні складники лексичної компетентності, а саме: лексична навичка, лексичні знання і лексична усвідомленість. Окрім того, формування лексичної компетентності відбувається в три етапи, а саме: етап ознайомлення, етап автоматизації та етап застосування.

Використання мобільних технологій у навчальних цілях сприяло виникненню нового напрямку у вивченні англійської мови, а саме мобільної педагогіки. Беручи до уваги той факт, що збагачення лексичного запасу є невід'ємним компонентом вивчення мови, мобільні технології навчання можуть відігравати важливу роль, адже без практичного застосування вивчених слів може виникнути низка труднощів при формуванні та розвитку англомовної лексичної компетентності. Окрім того, впровадження мобільних технологій для вивчення англійської мови надає можливість учням розвивати навички цифрової грамотності, оскільки навчання іноземної мови відбувається із застосуванням інформаційних та медіакомунікаційних технологій. Не викликає жодних сумнівів, що такий підхід змінює весь освітній процес, оскільки мобільні пристрої змінюють форми викладу матеріалу та доступ до нього, а також сприяють формуванню низки необхідних іншомовних компетентностей, лексичної зокрема.

Одним із важливих аспектів успішного опанування іноземної мови є організація. Під час аналізу найбільш ефективних, на наш погляд, ресурсів для організації навчального процесу були виокремлені такі освітні платформи як *Trello*, *Graasp* і *Kahoot!*. Принагідно зазначимо, що вдалим поєднанням ігрової практики в неігровому навчальному контексті з метою

збагачення досвіду користувача і його залучення в неігрові сервіси і додатки є *гейміфікація*.

Мобільні телефони та інші «розумні» пристрої ідеально підходять для впровадження технології *MALL*. Завдяки цьому інтерактивному підходу до вивчення мови, використання смартфонів та інших мобільних технологій оцінюється сучасним користувачем як перевага, що допомагає зробити процес навчання ефективним за принципом «будь-де, будь-коли».

Належну увагу приділено ролі мобільних застосунків для удосконалення лексичних умінь та навичок. Доцільність їх використання для розвитку англomовної лексичної компетентності зумовлена наявністю аудіо- та візуального контенту, автентичних та різнопланових матеріалів, можливістю прослуховувати правильну вимову, а також тренувати власну, обирати індивідуальну траєкторію навчання тощо.

Таким чином, у процесі дослідження сформульовані основні переваги використання мобільних застосунків для вивчення лексики як портативність, соціальна інтерактивність, контекстуальна чутливість та індивідуальний підхід. Незважаючи на очевидні переваги, існують і недоліки під час самостійного опрацювання матеріалу, а саме: брак самодисципліни, постійне відволікання, відсутність безпосереднього контакту, можливе виникнення технічних проблем.

У межах бакалаврської роботи було проведено педагогічний експеримент із залученням учнів 5 класу. Після закінчення експерименту було проведено опитування, яке допомогло дійти конкретних висновків щодо ефективності залучення мобільних технологій для формування та розвитку англomовної лексичної компетентності учнів, а також з'ясувати, який досвід набули учасники в межах дослідження. У результаті проведеного експерименту всі учасники вдосконалили свої лексичні навички. Отже, це дає нам змогу стверджувати, що використання мобільних пристроїв, зокрема навчальних мобільних застосунків, сприяє вивченню англійської мови.

Я, *Шумило Анжеліка Олегівна*, своїм підписом засвідчую, що моя бакалаврська робота «*Розвиток іншомовної лексичної компетентності учнів (із використанням мобільних додатків)*» виконана з дотриманням усіх вимог до наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань, самостійно та індивідуально. Під час написання роботи я дотримувалась принципів академічної доброчесності та несу відповідальність за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Підпис

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Альошина О.М. Сучасні методи та технології викладання іноземних мов у ВНЗ [Електронний ресурс] / О.М. Альошина // Вестник НТУ «ХПИ»: Проблеми та перспективи формування національної гуманітарно-технічної еліти. – Харків, 2012. – Вип. 30. – с. 242–247. – Режим доступу : http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/13221/1/Elita_2012_30-31_Aloshyna_Suchasni.pdf. – (28.03.20).
2. Бігич О.Б. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін. // за загальн. ред. С.Ю. Ніколаєвої. – Київ: Ленвіт, 2013. – 590 с.
3. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. – Київ: Ленвіт, 2003. – 273 с.
4. Красуля А.В., Кримова А.В. Особливості мобільного навчання для формування навичок аудіювання у студентів-перекладачів [Електронний ресурс] / Сучасні підходи та інноваційні тенденції у викладанні іноземних мов: матеріали XIII Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 12 квітня 2018 року. – Факультет Лінгвістики НТУУ «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». – Режим доступу : <http://www.kamts1.kpi.ua/node/2463>. – (11.04.20).
5. Красуля А.В., Лоян К.А. Переваги та недоліки мобільних інформаційно-комунікативних технологій навчання англійської мови студентів вищих навчальних закладів [Електронний ресурс] / Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства: матеріали V Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів, викладачів та співробітників, м. Суми, 19–20 квітня 2018 року. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – с. 272–273. – Режим доступу : https://ifsk.sumdu.edu.ua/images/doc/SGA_IFSK_2018.pdf. – (11.04.20).

6. Красуля А.В., Шумило А.О. Застосування мобільних технологій з метою розвитку іншомовної лексичної компетентності учнів при вивченні англійської мови / Теоретична і дидактична філологія : збірник наукових праць. Серія «Філологія» // ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди». – Переяслав (Київська обл.) : Домбровська Я.М. – 2020. – Вип. 32. – с. 49–59.
7. Леонтян М.А. Поняття «компетенція» і «компетентність» у теорії освіти [Електронний ресурс] / М.А. Леонтян // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». – 2012. – Вип. 176. – с. 73–75. – Режим доступу : <http://pednauki.chdu.edu.ua/article/viewFile/81299/76766>. – (09.20.20).
8. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): Навчальний посібник. – Київ: Ленвіт, 2008. – 285 с.
9. Смоліна С.В. Методика формування іншомовної лексичної компетенції [Електронний ресурс] / Іноземні мови. – Київ: Ленвіт, 2010. – Вип 4. – с. 16–23. – Режим доступу : http://www.irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/im_2010_4_4.pdf. – (14.02.20).
10. Федоренко Ю.П. Формування комунікативної компетенції старшокласників на сучасному етапі / Збірник наукових праць Полтавського державного педагогічного університету ім. В. Г. Короленка. – Вип. 2. – Полтава, 2004. – с. 82–87.
11. Шумило А.О. Стилiстичнi засоби на заняттi з англiйської мови на матерiалi слоганiв iндустрiї краси / А.О. Шумило; наук. кер. А.В. Красуля // iнновацiї та традицiї у мовнiй пiдготовцi iноземних студентiв: тези доповiдей мiжнародного науково-практичного семiнару. – Харкiв: ХНУБА, 6 грудня 2019 р. – с. 418–422.

12. Clark Megan. The Use of Technology to Support Vocabulary Development of English Language Learners [Electronic resource] / St. John Fisher College: Fisher Digital Publications. – 2013. – 84 p. – Access mode : https://fisherpub.sjfc.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1239&context=education_ETD_masters. – (13.04.20).
13. Horbatiuk L., Kravchenko N., Lipysh V. et al. Use of Mobile Applications for Foreign Language Lexical Competence Formation [Electronic Resource] / Journal of History Culture and Art Research. – Vol. 8. – No. 3. – September 2019. – pp. 113–124. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/336209006_Use_of_Mobile_Applications_for_Foreign_Language_Lexical_Competence_Formation. – (04.02.20).
14. Hutmacher W. Key Competencies in Europe [Electronic resource] / Report of the Symposium “A Secondary Education for Europe Project”. – Berne, Switzerland, 27–30 March 1996. – Strasbourg: Council for Cultural Cooperation, 72 p. – Access mode : <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED407717.pdf>. – (10.02.20).
15. Innovations in learning technologies for English language teaching [Electronic resource] / ed. by Gary Motteram. – London: British Council, 2013. – 201 p. – Access mode : https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/C607%20Information%20and%20Communication_WEB%20ONLY_FINAL.pdf. – (27.03.20).
16. Krasulia Alla. Students’ Perceptions of Educational Value and Effectiveness of Integrating Electronic Gadgets (Mobile Phones/Tablets) with Teaching-Learning Activities in an English as a Foreign Language Classroom [Electronic resource] / University of Tartu, Faculty of Social Sciences, Institute of Education. – 2018. – 65 p. Access mode : <https://www.etis.ee/Portal/Mentorships/Display/c3a6d3fa-82d1-478f-9cbc-a7726f328621>. – (12.04.20).
17. Kukulska-Hulme Agnes, Norris Lucy, Donohue Jim. Mobile pedagogy for English language teaching: a guide for teachers [Electronic

resource] / The Open University // ELT Research Papers 14.07. – London: British Council, 2015. – 46 p. – Access mode : https://www.teachingenglish.org.uk/sites/teacheng/files/E485%20Mobile%20pedagogy%20for%20ELT_v6.pdf. – (02.05.20).

18. Language Mobile Apps – Advantages and disadvantages of learning a new language via Mobile App [Electronic resource]. – Access mode : <https://specialistlanguagecourses.com/advantages-disadvantages-learning-new-language-via-mobile-app/>. – (12.04.20).

19. Mathew Nalliveetil George. The Impact of Mobile Phones on English Language Learning: Perceptions of EFL Undergraduates [Electronic resource] / Journal of Language Teaching and Research. – Vol. 7. – No. 2. – March 2016. – pp. 264–272. – Access mode : <http://www.academypublication.com/ojs/index.php/jltr/article/view/jltr0702264272>. – (02.05.20).

20. Nation, I.S.P. Teaching and Learning Vocabulary in Another Language [Electronic resource] / Cambridge: Cambridge University Press, 2001. – 477 p. – Access mode : <http://catdir.loc.gov/catdir/samples/cam031/2001269892.pdf>. – (11.02.20).

21. Praveen Kumar Chinta. Techniques of Vocabulary Competency in English Language Learning [Electronic resource] / An International Journal of Education and Applied Social Sciences // Educational Quest 5 (2). – August 2014. – pp. 109–113. – Access mode : <https://ndpublisher.in/admin/issues/EQV5N2c.pdf>. – (10.03.20).

22. Sanchez Aquilino, M. Manchon Rosa. Research on Second Language Vocabulary Acquisition and Learning [Electronic resource] / International Journal of English Studies. – Vol. 7 (2). – September 2007. – pp. 7–16. – Access mode : <https://digitum.um.es/digitum/bitstream/10201/2582/1/2595023.pdf>. – (09.03.20).

23. Schiefelbein Joshua. Development and user experience evaluation of language learning mobile applications [Electronic resource] / University of Tartu, Faculty of Social Sciences, Institute of Education. – 2019. – 54 p. – Access mode : <https://dspace.ut.ee/handle/10062/65159>. – (12.04.20).
24. Trainin Guy, Deng Qizhen. Learning Vocabulary with Apps: From Theory to Practice [Electronic resource] / The Nebraska Educator: A Student-Led Journal. – 2015. – pp. 49–69. – Access mode : https://www.researchgate.net/publication/283766855_Learning_Vocabulary_with_Apps_From_Theory_to_Practice. – (12.04.20).

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

25. Академічний тлумачний словник української мови [Електронний ресурс] / Webmezha, 2018. – Режим доступу : <http://sum.in.ua/>. – (09.02.20).
26. Cuddon, J. A. A dictionary of literary terms and literary theory [Electronic resource] / John Wiley & Sons, 2013. – 802 p. – Access mode : https://www.academia.edu/7012145/A_Dictionary_of_Literary_Terms_and_Literary_Theory. – (11.02.20).
27. Merriam-Webster's 11th Collegiate Dictionary [Electronic resource] / Merriam-Webster, Incorporated, 2020. – Access mode : <https://www.merriam-webster.com/>. – (09.02.20).

СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ

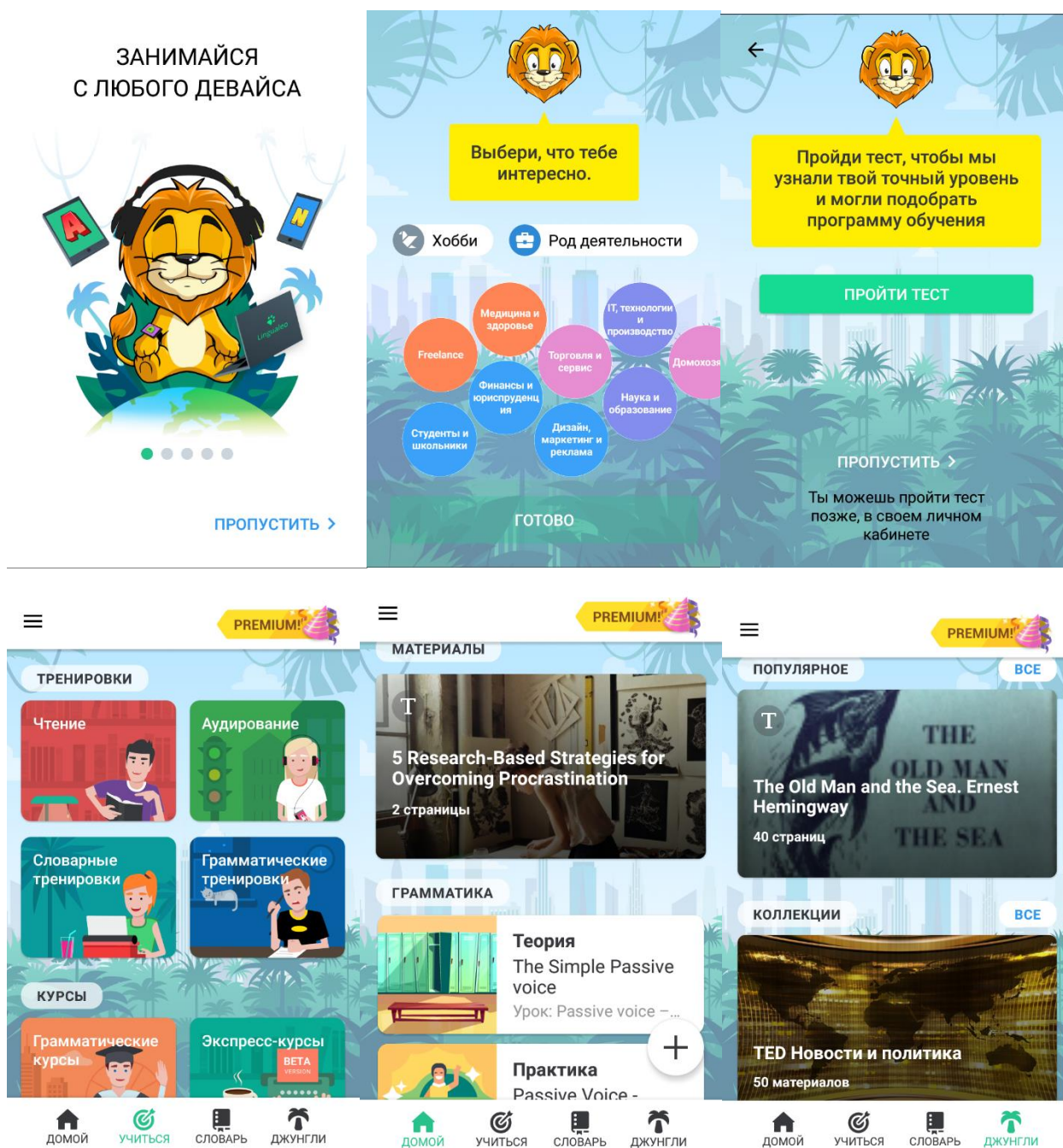
28. Duolingo [Electronic resource]. – Access mode : <https://www.duolingo.com/>. – (06.04.20).
29. Google Apps in the Foreign Language Classroom [Electronic resource]. – Access mode : https://docs.google.com/document/d/1ucuvsh_1lMNyvpjZD9NCW5foLoytyZbNRG8qH7XNcyQ/edit#heading=h.bl2qlt25ja4h. – (29.03.20).

30. Graasp [Electronic resource]. – Access mode : <https://graasp.eu/>. – (27.03.20).
31. Kahoot! [Electronic resource]. – Access mode : <https://kahoot.it/>. – (28.03.20).
32. Lingualeo [Electronic resource]. – Access mode : <https://lingualeo.com/>. – (06.04.20).
33. Trello [Electronic resource]. – Access mode : <https://trello.com/>. – (27.03.20).

ДОДАТКИ

Додаток А

Мобільний додаток “Lingualeo”

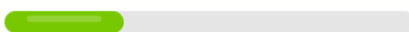
Додаток Б

Мобільний додаток “Duolingo”

←

Для чего вы изучаете иностранный язык?

- Культура
- Тренировка мозга
- Карьера
- Учеба
- Путешествия
- Семья и друзья
- Другое

←

Я хочу изучать...

- Английский
- Немецкий
- Испанский
- Французский
- Еще

←

Выберите цель

Легкая	5 минут в день
Обычная	10 минут в день
Серьезная	15 минут в день
Безумная	20 минут в день

Эту цель всегда можно изменить

ПРОДОЛЖИТЬ

←

Выбрать направление

Впервые пробуете изучать английский?
Начнем с нуля!

Уже немного знаете английский?
Проверьте свой уровень здесь!

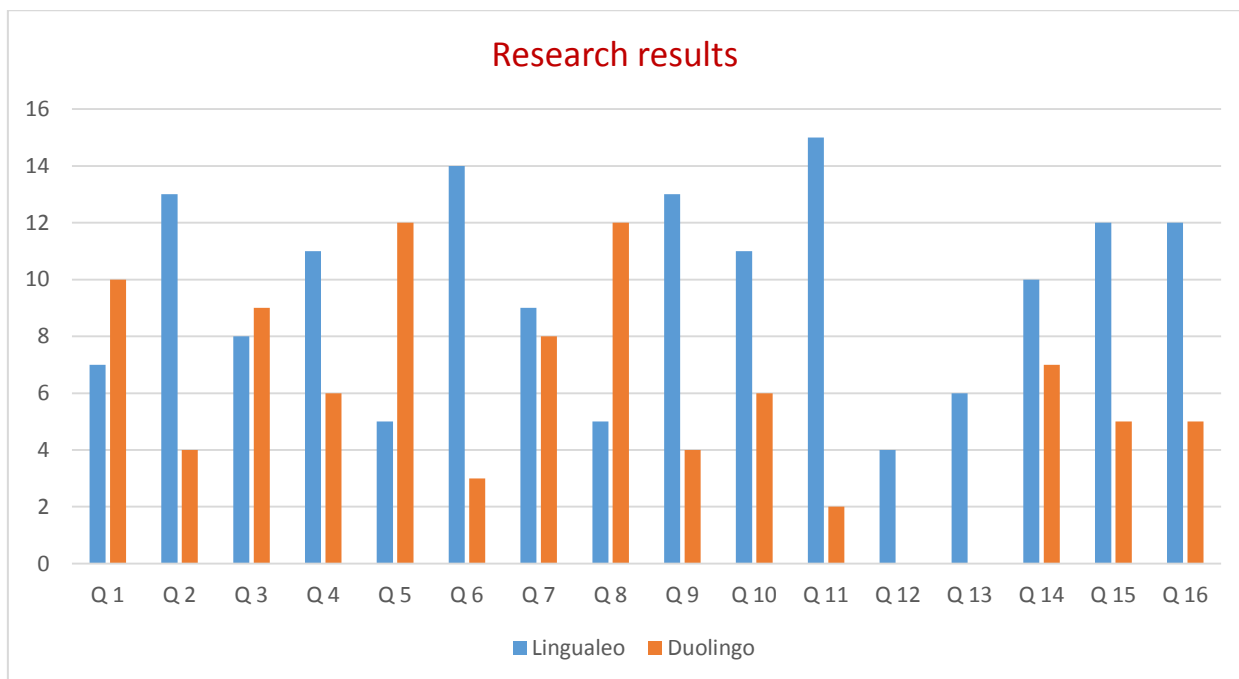
Додаток В

Зразок анкети для учнів, які брали участь в експерименті (отримані результати)

Основні характеристики мобільних застосунків	Lingualeo	Duolingo
1. Простота у використанні	7	10
2. Креативний дизайн	13	4
3. Можливість відстежувати власний прогрес	8	9
4. Ігровий підхід до вивчення	11	6
5. Монотонний, повторюваний стиль навчання	5	12
6. Різноманітний підхід до навчання (наявність різного контенту)	14	3
7. Прослуховування правильної вимови слів/фраз	9	8
8. Тренування власної вимови	5	12
9. Вивчення граматики	13	4
10. Тренування навичок читання	11	6
11. Тренування навичок письма	15	2
12. Тренування навичок говоріння	4	0
13. Технічні проблеми (великий об'єм пам'яті, яку використовує додаток; при роботі з додатком швидко сідає батарея; проблеми із входом у систему тощо)	6	0
14. Більш ефективний додаток для збагачення лексичного запасу	10	7
15. Більш ефективний додаток для комплексного вивчення мови	12	5
16. Яким додатком Ви б хотіли користуватися й надалі?	12	5

Додаток Г

Результати анкетування учнів

Додаток Д

Приклади скріншотів, які учні зробили під час експерименту

